

Kong Haralds tale

(Slottsparken, 2016)

Hjertelig velkommen til oss, alle sammen! Dere som er samlet her utgjør bredden av det Norge er i dag. Så hva er Norge?

Norge er høye fjell og dype fjorder. Det er vidder og skjærgård, øyer og holmer. Det er frodige åkrer og myke heier. Havet slår mot landet fra nord, vest og syd. Norge er midnattssol og mørketid. Det er både harde og milde vintre. Det er både varme og kalde somre. Norge er langstrakt og spredt bebodd.

Men Norge er fremfor alt mennesker. Nordmenn er nordlendinger, trøndere, sørlendinger – og folk fra alle de andre regionene. Nordmenn har også innvandret fra Afghanistan, Pakistan og Polen, Sverige, Somalia og Syria. Mine besteforeldre innvandret fra Danmark og England for 110 år siden. Det er ikke alltid så lett å si hvor vi er fra, hvilken nasjonalitet vi tilhører. Det vi kaller hjem, er der hjertet vårt er – og det kan ikke alltid plasseres innenfor landegrensene.

Nordmenn er unge og gamle, høye og lave, funksjonsfriske og rullestolbrukere. Stadig flere er over hundre år. Nordmenn er rike, fattige og midt i mellom. Nordmenn liker fotball og håndball, klatrer fjelltopper og seiler – mens andre er mest glad i sofaen. Noen har god selvtillit, mens andre sliter med å tro på at de er gode nok som de er.

Nordmenn jobber i butikk, på sykehus, på oljeplattform. Nordmenn arbeider for at vi skal være trygge, arbeider med å holde landet rent for søppel, og leter etter nye løsninger for en grønn fremtid. Nordmenn dyrker jorda og driver fiske. Nordmenn forsker og lærer bort.

Nordmenn er engasjert ungdom og livserfarne gamle. Nordmenn er enslige, skilte, barnefamilier og gamle ektepar. Nordmenn er jenter som er glad i jenter, gutter som er glad i gutter, og jenter og gutter som er glad i hverandre.

Nordmenn tror på Gud, Allah, Altet og Ingenting. Nordmenn liker Grieg og Kygo, Hellbillies og Kari Bremnes.

Med andre ord: Norge er dere. Norge er oss.

Når vi synger «Ja vi elsker dette landet», skal vi huske på at vi også synger om hverandre. For det er vi som utgjør landet. Derfor er nasjonalsangen vår også en kjærlighetserklæring til det norske folk.

Mitt største håp for Norge er at vi skal klare å ta vare på hverandre. At vi skal bygge dette landet videre – på tillit, fellesskap og raushet. At vi skal kjenne at vi – på tross av all vår ulikhet – er ett folk. At Norge er ett.

Ja, vi elsker dette landet

(Bjørnstjerne Bjørnson)

Ja, vi elsker dette landet
som det stiger frem
furet, værbitt over vannet,
med de tusen hjem.
Elsker, elsker det og tenker
på vår far og mor,
og den saganatt som senker
drømmer på vår jord.

Dette landet Harald berget
med sin kjemperad,
dette landet Håkon verget
medens Øyvind kvad;
Olav på det land har malet
korset med sitt blod,
fra dets høye Sverre talte
Roma midt imot.

Bønder sine økser brynte
hvor en hær drog frem;
Tordenskjold langs kysten lynte,
så den lystes hjem.
Kvinner selv stod opp og strede
som de vare menn;
andre kunne bare grede,
men det kom igjen!

Visstnok var vi ikke mange,
men vi strakk dog til,
da vi prøvdes noen gange,
og det stod på spill;
ti vi heller landet brente
enn det kom til fall;
husker bare hva som hendte
ned på Fredrikshald!

Hårde tider har vi døyet,
ble til sist forstøtt;
men i verste nød blåøyet
frihet ble oss født.
Det gav faderkraft å bære
hungersnød og krig,
det gav døden selv sin ære –
og det gav forlik.

Fienden sitt våpen kastet,
opp visiret for,
vi med undren mot ham hastet;
ti han var vår bror.
Drevne frem på stand av skammen
gikk vi søderpå;
nu vi står tre brødre sammen,
og skal sådan stå!

Norske mann i hus og hytte,
takk din store Gud!
Landet ville han beskytte,
skjønt det mørkt så ut.
Alt hva fedrene har kjempet,
mødrene har grett,
har den Herre stille lempet,
så vi vant vår rett.

Ja, vi elsker dette landet,
som det stiger frem,
furet, værbitt over vannet,
med de tusen hjem.
Og som fedres kamp har hevet
det av nød til seir,
også vi, når det blir krevet,
for dets fred slår leir.

Norge i rødt, hvitt og blått

Norge i rødt, hvitt og blått et fast innslag på 17. mai.

Sangen er skrevet som inspirasjon for nordmenn i harde tider under okkupasjonen (1941). Teksten er av Finn Bø, Bias Bernhoft og Arild Feldborg, mens melodien er komponert av Lars-Erik Larsson (Store norske leksikon).

*Hvorhen du går i li og fjell,
en vinterdag, en sommerkveld
med fjord og fossevell,
fra eng og mo med furutrær
fra havets bryn med fiskevær
og til de hvite skjær,
møter du landet i trefarvet drakt,
svøpt i et gjenskin av flaggets
farveprakt.*

*Se, en hvitstammet bjerk oppi heien,
rammer stripen med blåklokker inn
mot den rødmalte stuen ved veien,
det er flagget som vaier i vind.*

*Ja, så hvit som det hvite er sneen,
og det røde har kveldssolen fått,
og det blå ga sin farve til breen,
det er Norge i rødt, hvitt og blått.*

*En vårdag i en solskinsstund
på benken i Studenterlund
der sitter han og hun,
to unge, nyutsprungne russ,
to ganske nylig tente bluss,
i 20 grader pluss.*

*Hun er som en gryende forsommerdag
som farves av gjenskinnet av det
norske flagg.*

*Ja, så hvit som det hvite er kjolen,
og så rødt som det rø' hennes kinn,
hennes øyne er blå som fiolen,
hun er flagget som vaier i vind.*

*Han har freidig og hvitlugget panne,
og en lue i rødt har han fått.*

*Med en lyseblå tiltro til landet
står vår ungdom i rødt, hvitt og blått.*

*De kjempet både hun og han!
Nå lyser seirens baunebrann,
utover Norges land.*

*Mot himlen stiger flagg ved flagg
Som tusen gledesbål i dag,
For alle vunne slag.*

*Det knitrer som før over hytte og slott,
Et flammende merke i rødt og hvitt
og blått.*

*Som et regnbuens tegn under skyen,
Skal det evig i fremtiden stå.*

*Se, det glitrer på ny over byen,
I det røde og hvite og blå.*

*La det runge fra gaten og torget,
Over landet som nordmenn har fått:
Du er vårt, du er vårt, gamle Norge!
Vi vil kle deg i rødt, hvitt og blått!*